

Ars Organi 53 (2005) szeptember (folytatás)

1998-ban egy kézirat-aukción tűnt fel *Paul Hindemith két korai orgonadarabja*, melyeket a Hindemith-kutatás mindaddig eltűntnek hitt. Az értékes autográf a Bécsi Zenebarátok Társaságának tulajdona lett, az első kiadás jogát a Schott Verlag nyerte el. Az orgonás szaklap a kotta közreadójának, Bernhard Bille-ternek tanulmányát közli a művekről. Keletkezéstörténetük rekonstruálása mellett az írás szól Hindemith orgonaműveinek egyes előadói kérdéseiről, valamint részletesen bemutatja a frankfurti Dr. Hoch'sches Konservatorium Voit-orgonáját (III/57). A hangszer 1912-ben, tehát a Hindemith-művek megírása előtt épült elektromos traktúrával, mozgatható játszóasztallal. Mindhárom manuál redőnyben volt, 101 gomb, kézi és lábkapcsolók tették lehetővé a hangszer sokoldalú kezelését.

„*Brüsszel–Barcelona–Brüsszel: új Grentzing-orgona*” címmel olvashatunk beszámolót a brüsszeli katedrális hangszeréről, melyet akusztikai okokból a főhajó egyik falára függesztve, fecskefészek-orgonaként építettek meg, s így a négymanuálos, 63 regiszteres orgona 30 tonnányi súlya az épület 4 oszlopára terhelődik. A hangszer traktúrája mechanikus, a két különálló pedáloronyban megszólaló sípok szelepeit a nagy távolság ellenére is sikerült mechanikusan, acélhuzalokkal működtetni. A cég spanyol, francia és német orgonáknál szerzett tapasztalatait igyekszik saját hangszerei megszólalásában is érvényre juttatni.

Az orgonaalkatrészeket gyártó Otto Heuss GmbH a lengyelországi Lichenbe szállított *egy hatmanuálos játszóasztalt*. Az ország legnagyobb, Európa hetedik, a világ tizenegyedik legnagyobb templomát 1994-ben kezdték építeni. A lengyel Zych-cég állította fel a zarándokhely orgonáját, amely a templom különböző pontjain elhelyezett öt hangszerből áll (IV/83, II/50 és további három nyolc-regiszteres orgona). A hatmanuálos központi játszóasztal megalkotása még a játszóasztal-építésre szakosodott felső-hesseni cégnek is nagy kihívást jelentett.

A rövid hírek között értesülhetünk arról, hogy Németországban Johann Sebastian Bach Alapítvány létesült *a hamburgi Szt. Katalin-templom orgonájának rekonstruálására*. A Bach-életrajzban is fontos szerepet játszó hangszer a II. világháborúban jórészt elpusztult. Most a megmaradt 520 régi síp, leírások, fényképek és rajzok segítségével kellene a Flentrop-cégnek a 60 regiszteres historikus rekonstrukció terveit elkészítenie, majd az orgonát megépítenie. További részletek a www.stiftung-johann-sebastian.de honlapon olvashatók.

Méhes Balázs

*A berethalmi (Bírhalm, Biertan) ev. erődtemplom (egykori Mária-templom) orgonája
(Carl Hesse / Bécs, 1869, II/29). (Fotó: Enyedi Pál)*